SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2385

av Patrick Reslow m.fl. (SD)

En grundskola i världsklass

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde verka för att stärka det svenska språket i skolan och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde införa skriftliga ordningsomdömen fr.o.m. årskurs 1 och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att modersmålsundervisning, de nationella minoritetsspråken undantagna, utmönstras och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde avveckla svenska som andraspråk och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde införa obligatoriska betyg fr.o.m. årskurs 4 och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde ändra regelverket så att betyg ges i varje enskilt ämne i grundskolan och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde införa årskursvis indelning av timplanen i matematik och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde införa allmän och särskild kurs i matematik, svenska och engelska fr.o.m. årskurs 7 och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde låta privatekonomi utgöra den absoluta tyngdpunkten i hem- och konsumentkunskap i högstadiet och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde införa ett nationellt frånvaroregister samt att olovlig frånvaro bör framgå av betyget och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde införa en ökad reglerad undervisningstid på svenska språket i grundskolan och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt fortsatta arbete borde värna förekomsten av läxor och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde överväga införandet av obligatorisk förberedelseskola för nyanlända elever och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete borde överväga riktade insatser mot skolor i utsatta områden och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde införa riktlinjer om daglig fysisk aktivitet under eller i anslutning till skoldagen samt verka för att återinföra de reglerade friluftsdagarna och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde införa en nationell riktlinje för individanpassad skolmat och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde ge rektorer möjlighet att införa skoluniform i skolan på frivillig basis och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete borde verka för införande av drogtester vid misstanke om att elever är drogpåverkade, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde verka för en utökad och förtydligad studie- och yrkesvägledning och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sitt arbete borde beakta värdet av att skolan ska vara partipolitiskt neutral och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen borde främja möjligheten till hemundervisning till skydd för särskilt sårbara personer vid extraordinära händelser och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Skolan är vid sidan av familjen oerhört viktig för barns och ungdomars utveckling. Sverigedemokraterna har sedan riksdagsinträdet 2010 lagt fram och pläderat för en mängd förslag, för att vända den negativa utveckling som årtionden av skolpolitiska beslut och massinvandring bidragit till, och återskapa en skola i världsklass. Vi har lagt förslag för att stärka elevers kunskaper, ge elever och lärare efterlängtad arbetsro samt göra skolan till en trevlig och trygg arbetsplats. Vi kan med glädje konstatera att merparten av våra förslag som berör återinfört kunskapsfokus och upprätthållande av ordning och trygghet och mer därtill nu verkar bli en realitet. Skolans utveckling går således mot något nytt och hoppfullt och Sverigedemokraterna är en aktiv del i detta.

I Tidöavtalet återfinns gamla sverigedemokratiska käpphästar och förslag: reformering av läroplanen, fokus på kunskap och bildning, satsning på läroböcker, inrättande av en klassikerlista, tidiga stödinsatser, bättre tillgång till små undervisningsgrupper för elever som behöver det och riktat stöd till särbegåvade, uppförandekontrakt mellan skola, elev och elevens föräldrar, ökade befogenheter för rektorer och lärare, ordningsregler som beslutas av skolans vuxna, förstärkt elevhälsa, ökad likvärdighet genom nationella kvalitetskrav och införande av en nationell skolpengsnorm, ökad satsning på Skolinspektionen och därtill skärpt tillsyn av skolor med konfessionell inriktning avseende extremism och islamism, ökade insatser mot hedersrelaterat förtryck, flytt av elever som mobbar eller utgör fara och detta under längre tid än nuvarande lagstiftning medger, anmälningsplikt vid brott på skolan, krav på ekonomisk buffert och skärpt ägarprövning för friskolor, avlastning samt mer tid för lärare att ägna sig åt sitt

kärnuppdrag såväl som höjd lärarstatus genom höjda antagningskrav till lärarutbildningen.

Arbetet med att återuppbygga en kunskapsfokuserad skola med arbetsro och trygghet kommer att kräva både klarsyn och mod. Skolan måste därutöver bidra till sammanhållning baserad på svenska normer och värderingar i en tid när Sverige, i spåren av massinvandring och bejakad mångkultur, har tillåtits att slitas isär. I denna kommittémotion lyfter vi ytterligare några förslag av vikt för att helheten ska bli så gynnsam som möjligt i återskapandet av en svensk grundskola i världsklass.

Betydelsen av svenska språket i skolan

1. Samtalsspråket i skolan ska alltid vara svenska under lektionstid, undantaget språklektioner, skolor för nationella minoriteter samt de internationella skolor som av hävd har tillstånd att undervisa på andra europeiska språk. Att tala svenska med sina svenska och utländska kamrater i skolan är troligen det mest effektiva sättet att lära sig god svenska. Förstärkt svenskundervisning ska ges till elever med undermåliga svenskkunskaper där resurserna bör tas från nuvarande modersmålsundervisning.

Regeringen borde beakta betydelsen av svenska som samtalsspråk i skolan.

Skriftliga ordningsomdömen från och med åk 1

2. Problem med oordning i skolan inverkar mycket negativt på lärandet, trivsel och trygghet. Skriftliga ordningsomdömen bör införas från och med årskurs 1. Syftet är att uppmuntra eleven att vara ordningsam i skolan och ge vårdnadshavarna adekvat information om hur deras barn sköter sig. Frågor som berör barns uppförande kan kännas obekväma att ta upp med föräldrar, men med ordningsomdömen faller sig detta samtal naturligt. Ytterligare en vinst med skriftliga ordningsomdömen är att det går att göra jämförelser över tid av huruvida uppförandet förbättras. En god ordning i skolan främjar målet om att alla elever ska uppnå kunskapsmålen och få goda resultat samt att miljön i skolan ska vara trivsam för alla. Regeringen borde införa skriftliga ordningsomdömen från och med årskurs 1.

Avskaffa obligatorisk modersmålsundervisning

3. Under Tidöregeringen tillsattes en utredning med uppgift att se över modersmålsundervisningen i syfte att den inte negativt ska påverka integration eller elevens kunskapsutveckling i svenska språket, samt att de nationella minoritetsspråkens särställning i lagen ska beaktas. Utredningen lämnade inte önskvärda reformförslag och kunde heller inte styrka behovet av en offentligt finansierad modersmålsundervisning. Sverigedemokraterna anser att det absolut viktigaste är att alla elever snabbast möjligt lär sig att tala och skriva god svenska. Internationella mätningar som PIRLS visar att läsförmågan har försämrats för de elever som inte alltid talar svenska hemma. För att ge dessa elever en ärlig chans måste samhällets begränsade resurser riktas mot satsningar på att utveckla god svenska. Sverige bör avskaffa modersmålsundervisning i likhet med Danmark, som redan 2006 avskaffade modersmålsundervisningen med stöd av forskning som visar att modersmålsundervisning inte ger positiv effekt vid tillägnandet av det nya landets språk. Nationella minoritetsspråk ska naturligtvis vara undantagna.

Det står alla fritt att själva bekosta modersmålsundervisning utanför ordinarie undervisningstid. Regeringen borde därför verka för att modersmålsundervisning, de nationella minoritetsspråken undantagna, utmönstras.

Avskaffa svenska som andraspråk

4. Att tala och skriva god svenska är det absolut viktigaste för att en elev ska nå framgång i skola och arbetsliv. Sedan 1995 erbjuds vissa elever att läsa svenska som andraspråk (SVA) i stället för svenska. Denna elevgrupp mer än dubblerats mellan 2010 och 2026. Cirka 156 000 elever läser SVA, där 53 procent av eleverna som läser ämnet är födda i Sverige. Av de elever som läste SVA fick 70 procent godkända betyg i åk 9 2026. Lärarbehörigheten för ämnet SVA är lägre än 50 procent.

Svenska som andraspråk är likställt med svenska meritmässigt men omgärdas trots det av flera oklarheter och brister. Det är dessutom det enda ämnet i grundskolan som är behovsprövat och det saknas objektiva kriterier för att avgöra vem som ska läsa SVA i stället för svenska. Enligt 5 kap. 14 § skolförordningen får en rektor besluta att elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet samt invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare ska få undervisning i SVA.

Sverigedemokraterna anser att SVA ska avvecklas. Bästa hjälpen för elever att lära sig god svenska ges genom anpassad undervisning och höga förväntningar. Alla elever som har svenska som modersmål, och som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare, ska delta i vanlig svenskundervisning. Elever med ett annat språk än svenska som modersmål ska gå i förberedelseskola till dess att de kan tillräckligt god svenska för att tillgodogöra sig ordinarie svenskundervisning, likaväl som all övrig undervisning. Regeringen borde därför avveckla svenska som andraspråk.

Obligatoriska betyg från och med årskurs 4

5. Fördelarna med att införa tidiga betyg är flera. Betyg medverkar till att höja kunskapsnivån och kvalitetsnivån i skolan, tydliggör kunskapsmålen och synliggör elevernas kunskapsutveckling. Betyg i relativt tidiga årskurser möjliggör tidig upptäckt av barn i behov av stödinsatser, vilket är det enskilt viktigaste argumentet. Betyg gör det också möjligt för föräldrar att få en mer rättvis bild av deras barns kunskapsnivå. De omdömen som ges verbalt till elever och föräldrar har i praktiken inte visat sig vara tillräckliga.

Från och med höstterminen 2021 får rektorer besluta att betyg ska sättas i årskurs 4. Vi befarar att denna frivillighet leder till att betyg kommer att sättas i skolor där elever generellt är studiemotiverade, men inte i de skolor där elever behöver införda betyg för höjd studiemotivation. Alla elever ska om möjligt ges samma villkor. Tydliga utvärderingar ska vara en naturlig del i skolan och betyg bör därför vara obligatoriska från årskurs 4. Regeringen borde därför införa obligatoriska betyg från och med årskurs 4.

Betyg i varje enskilt ämne

6. Det ska finnas en likvärdighet i betygssättning där samma regler och system gäller för alla skolor. Kunskaper ska också utvärderas och presenteras så stringent som möjligt. Därför vill vi att rektorer inte ska kunna besluta om sammanfattande betyg i SO-ämnen (samhällsorienterande ämnen) och NO-ämnen (naturorienterande ämnen). Det som gäller nu är att rektorer för skolor som har ämnesövergripande undervisning i natur- och samhällsorienterande ämnen kan välja att sätta sammanfattande betyg i årskurs sex. Den valfriheten ger stora skillnader mellan skolor, vilket medför ojämlikhet och svårighet att

jämföra förutsättningar och resultat. Om alla elever får betyg enligt samma system har de mer likvärdiga förutsättningar, krav på kunskapsinhämtning och möjligheter att uppvisa inhämtade kunskaper. Om betyg ges i varje enskilt ämne innebär det en fokusering på varje specifikt ämne och ett tydliggörande av vad som krävs gällande kunskapsinhämtning. Regeringen borde därför ändra regelverket så att betyg ska ges i varje ämne i grundskolan.

Årskursvis indelning av timplanen i matematik

7. Mot bakgrund av matematikens och naturvetenskapens oersättliga betydelse för tillgången på ingenjörer är det olyckligt att intresset för och kunskaperna i matematik och naturvetenskap fallit drastiskt sedan 1990-talet. Timplanen i matematik för grundskolan bör delas upp årskursvis för att öka möjligheterna att upptäcka elever som halkar efter i undervisningen, men också för att tydliggöra vad eleverna ska ha lärt sig efter varje årskurs. Med nuvarande undervisning riskerar elever med något långsammare inlärning att hamna efter i undervisningen och tappa motivationen. Samtidigt riskerar elever med snabbare inlärning att tappa motivationen för att de saknar utmaningar. Regeringen borde därför införa årskursvis indelning av timplanen i matematik.

Införande av allmän och särskild kurs i årskurs 7

8. När Lpo 94 infördes försvann allmän och särskild kurs – de så kallade alternativkurserna – i engelska och matematik. Nivågruppering möjliggör kunskapsutveckling och stimulans för fler elever och därför bör allmän och särskild kurs i ämnena matematik, svenska och engelska införas från och med årskurs 7. Nivågrupperingen ska vara flexibel och eleverna ska vid behov kunna byta undervisningsnivå. Genom detta kan nivågrupperingen tjäna som stöd för alla elever. Regeringen borde således införa nivågruppering i allmän och särskild kurs i matematik, svenska och engelska från och med årskurs 7.

Privatekonomi tyngdpunkt i högstadiets hem- och konsumentkunskap

9. En betydande andel av Sveriges unga saknar grundläggande kunskap om privatekonomi, vilket kan leda till en tuff start i vuxenlivet. Hem- och konsumentkunskapen i årskurs 7–9 består av tre huvudsakliga delar: mat och matlagning, privatekonomi och konsumtion samt levnadsvanor. Att elever får kunskaper som gör att de kan navigera rätt i privatekonomiska frågor är vida mer angeläget än ”samtal om upplevelser av smak, doft, konsistens och textur i samband med matlagning” eller ”arbetsfördelning i hemmet ur ett jämställdhetsperspektiv”. Regeringen borde låta privatekonomi utgöra den absoluta tyngdpunkten i hem- och konsumentkunskap i högstadiet.

Olovlig frånvaro

10. För att inhämta kunskap behöver eleverna vara närvarande i skolan. Närvaro ska främjas och frånvaro ska åtgärdas och noteras i betygsdokumentet. Även i kommande yrkesliv är det av största vikt att vara delaktig och närvarande. Det är därför nödvändigt att det lärs in från start i skolan och att åtgärder sätts in på ett tidigt stadium vid olovlig frånvaro. Skolverket informerar om att rektorn är skyldig att utreda upprepad och längre frånvaro samt att vårdnadshavare ska informeras. Dock ges väldigt lite information om åtgärdande. Vårdnadshavare ska omedelbart få information från skolan vid elevens frånvaro. Elever med olovlig frånvaro har uppvisat bristande ansvarstagande, vilket bör få konsekvenser. Därför är det viktigt att det införs ett nationellt frånvaroregister samt att olovlig frånvaro framgår av betyget.

Ökad reglerad undervisningstid på svenska

11. Svenska språket är av oersättligt värde för vår sammanhållning. Med stöd av 5 § språklagen, ”Som huvudspråk är svenskan samhällets gemensamma språk, som alla som är bosatta i Sverige ska ha tillgång till och som ska kunna användas inom alla samhälls-områden”, är det därför viktigt att tillse att den övervägande delen av undervisningen i svenska skolor sker på det svenska språket. I dag lyder regleringen att grundskolan ska ha minst 50 procent undervisning på svenska, vilket lämnar öppet för att lika mycket undervisning sker på ett annat språk. Det är inte bra nog. Vi värnar svenska språket och önskar att denna procentsats regleras uppåt. Regeringen borde införa en ökad reglerad undervisningstid på svenska språket.

Värdet av läxor

12. Läxor utgör ett naturligt inslag i lärandet och är ett viktigt komplement till den schemalagda undervisningen. Det finns en mängd läxor som inte kräver stöd av några större förkunskaper eller hjälp av en förälder, såsom stavning, glosor, träning på multiplikationstabell, utantillinlärning, läsning, välskrivning med mera. Vi vill också framhålla att arbetet med läxor kan utgöra kvalitetstid mellan barn och föräldrar. Regeringen borde i sitt fortsatta arbete värna förekomsten av läxor.

Obligatorisk förberedelseskola

13. Invandrade elever har specifika behov och behöver lära sig svenska för att kunna tillgodogöra sig utbildning. Eleverna behöver ofta även grundläggande kunskaper i de övriga ämnen som deras jämnåriga elever redan har. Det finns i dag kommuner som har någon typ av förberedelseskola eller förberedelseklasser. Att ha möjlighet att frivilligt inrätta detta är inte tillräckligt. Sverigedemokraterna vill kraftigt begränsa antalet nyanlända elever, men de som kommer bör sättas i obligatorisk förberedelseskola. Denna verksamhet ska ligga i egna lokaler, avskild från skolans ordinarie verksamhet.

Innan överflyttning till ordinarie undervisning ska eleven ha godkänt på ett nationellt prov utformat av Skolverket i svenska, samhälls- och medborgarkunskap, engelska och matematik för den årskurs som ska påbörjas för att säkerställa att eleven kan följa med i undervisningen. Elever slussas över från förberedelseskola till ordinarie undervisning genom inledande kontakttid i en tilltänkt klass. Genom detta erhålls en likvärdig standard i samtliga kommuner i stället för det godtycke som råder i dag, och läraren i den mottagande klassen får därigenom en mer homogen grupp, vilket främjar studiero och undervisningskvalitet. Skolverket bör ta fram lämpligt material och garantera att denna verksamhet fungerar på samma vis över hela landet och att elever inte överförs till vanliga klasser innan de kan följa undervisningen.

Vårt förslag om förberedelseskolor bygger i stora stycken på befintlig personal. I och med att vi vill avskaffa modersmålsundervisningen kan modersmålslärare i stället erbjudas arbete i förberedelseskolan tillsammans med behöriga lärare. Förberedelseskolan kan hysa såväl förberedelseklasser som kompletterande stödundervisning. Efter skoldagen förblir förberedelseskolan tillgänglig för de överflyttade elever som känner att de behöver extra stöd med det egna språket som referens. På så vis kommer överflyttade elever också i kontakt med nyanlända elever

och blir en inspirationskälla för dem. Denna form av förberedelseskola gynnar både elever i den ordinarie skolan och nyinvandrade elever eftersom de nyanlända rustas för ordinarie undervisning innan de blir en del av den. Regeringen borde således överväga att införa obligatorisk förberedelseskola.

Riktade insatser för skolor i utsatta områden

14. Läsåret 2025/26 uppgick andelen elever med utländsk bakgrund till 27 procent. Med utländsk bakgrund avses att eleven är född utomlands eller född i Sverige med två utlandsfödda föräldrar. Dessa elevers andel har ökat med 50 procent sedan 2010 då 18 procent av eleverna hade utländsk bakgrund. Andelen elever med utländsk bakgrund är nu så hög att dessa elever inte kan integreras genom att spridas jämnt i Sveriges alla klassrum. Idéer om att använda skolor som integrationsverktyg genom bussning, lottning och kvotering måste omedelbart överges. I stället ska ett paket med riktade insatser införas för skolor med en hög andel invandrarelever och ordningsproblem i allmänhet samt skolor i utsatta områden i synnerhet. Dessa insatser ska för samhällets och elevens bästa utgöras av: disciplin, införda regler och normer som bygger på svensk tradition och svenska värderingar, tydligt kunskapsfokus där svenska utgör förstaspråk och talas i alla klassrum (undantaget språkundervisning) och korridorer, höga förväntningar på uppförande och akademiska prestationer, omedelbara konsekvenser vid dåligt uppförande och regelbrott och positiv återkoppling vid goda resultat och skötsamhet, längre skoldagar, sommarskola, mobilförbud och skoluniform. Utbildningsmodellen No Excuses som i dag tillämpas i liknande områden i USA och England kan användas som inspiration men behöver anpassas efter svenska förhållanden. Regeringen borde därför överväga att införa riktade insatser mot skolor i utsatta områden.

Daglig fysisk aktivitet och återinförda friluftsdagar

15. Den senaste Pep-rapporten från april 2026 visar att färre än 25 % av barn och ungdomar når daglig rekommendation av fysisk aktivitet. Sverigedemokraterna har under lång tid drivit frågan om utökad idrottsundervisning och vill poängtera värdet av daglig fysisk aktivitet för barns och ungas välmående. Detta kan ske utanför lektionstid i anslutning till skolan och genom olika typer av samverkansprojekt. Ett bra exempel är det så kallade Bunkefloprojektet som startade hösten 1999 som ett samverkansprojekt

mellan skola, idrottsföreningar och forskning. Projektet visade att barn och ungdomar som fick en timmes fysisk aktivitet varje dag även förbättrade sina studieresultat. Störst var skillnaden för pojkarna.

Idrottsundervisningen bör vara organiserad så att den stimulerar till rörlighet och motion mer än tävling och prestation. Forskning inom fysiologi har visat att ökad fysisk rörlighet är bra för hjärnan och hjärtat och ger bättre koncentrations- och inlärnings-förmåga, ökat välbefinnande, stärkt självförtroende samt ökad social förmåga. Daglig fysisk aktivitet kan naturligtvis även begränsa ökningen av barnfetma. Utöver detta, och för att ytterligare ge möjlighet till fysisk aktivitet, anser vi att de reglerade friluftsdagarna ska återinföras. Regeringen borde därför införa riktlinjer om daglig fysisk aktivitet under eller i anslutning till skoldagen samt verka för att återinföra de reglerade friluftsdagarna.

Nationell riktlinje för individanpassad skolmat

16. Andelen elever som begär specialkost har ökat markant. I en enkätundersökning från 2020 angav 83 procent (av de 171 av landets 290 kommuner som svarade) att andelen elever som ville ha specialkost hade ökat kraftigt i grundskolan. Skälen till detta är ofta religiösa och kulturella. Skolor tvingas servera mängder av varianter av en och samma lunchrätt och situationen håller på att bli ohållbar.

Sverige är ett av tre länder i världen som erbjuder gratis fullödig skolmat för alla. Varje dag serveras mellan 1,4 och 1,7 miljoner skolmåltider. Andelen elever med specialkost beräknas vara mellan 10-15%. En specialkostportion är dubbelt så dyr som en ordinarie matportion avseende själva livsmedelskostnaden, men räknas samtliga kostnader in beräknas specialkosten vara tre gånger så dyr. Kommunerna får inga extra pengar till specialkost, och ju mer pengar som läggs på individanpassade måltider desto mindre blir det till övrig mat. Ska vårt land kunna fortsätta tillhöra det ytterligt fåtal länder som erbjuder gratis skolmat krävs nationella riktlinjer. Dessa riktlinjer ska omfatta kravet att dagligen tillhandahålla en kötträtt, en vegetarisk rätt samt specialkost till de elever som kan styrka medicinska skäl med läkarintyg. All mat ska i möjligaste mån vara närproducerad, allt kött ska vara producerat i enlighet med svensk djurlagstiftning och all mat ska serveras enligt tallriksmodellen. Specialkost på grund av religiösa eller kulturella skäl ska inte erbjudas, utan dessa elever kan äta det vegetariska alternativet. Regeringen bör således överväga nationella riktlinjer för individanpassad skolmat.

Skoluniform på frivillig basis

17. Fördelarna med konform klädsel är flera. Skoluniform gör det lättare att identifiera elever som inte hör hemma på skolan, och den hets som förekommer när det gäller att klä sig snyggast eller enligt senaste mode minskar. En gemensam klädsel bidrar även starkt till att eleverna känner stolthet och samhörighet med den skola de går på.

Enhetlig klädsel bör införas på frivillig basis i det svenska skolsystemet, vilket innebär att enskilda kommuner får fatta beslut om enhetlig klädsel och vilken finansieringsmodell som ska tillämpas. Ingen enskild kommun ska kunna förbjuda någon friskola i kommunen att använda enhetlig klädsel. Möjligheten att införa skoluniform bör skrivas in i skollagen. Regeringen borde ge rektorer möjlighet att besluta om införande skoluniform på frivillig basis.

Drogtester vid misstanke om drogpåverkan

18. År 2025 svarade 5 procent av eleverna i åk 9 att de någon gång använt narkotika, enligt CAN:s nationella skolundersökning. Det är en positiv nedgång jämfört med tidigare år, men ungas droganvändning måste fortsätta att motas och förhindras oavsett var det sker. Skolan får inte vara en fristad. Regeringen bör verka för införande av drogtester i skolor vid misstanke om att elever är drogpåverkade.

Utökad och förtydligad studie- och yrkesvägledning

19. Studie- och yrkesvägledningen måste stärkas och effektiviseras i grundskolan. Det är viktigt att elever hittar rätt i valen av vidareutbildning till framtida yrkesväg och att de i möjligaste mån lämnar skolan med goda utsikter på arbetsmarknaden. Det bör på sikt införas ett tak för hur många elever en studie- och yrkesvägledare har ansvar för. Studie- och yrkesvägledarnas roll och ansvar behöver förtydligas och samordnas, kompetensutveckling behöver möjliggöras, digitalt vägledningsstöd behöver utvecklas och karriärvägledningsperspektivet behöver förstärkas i olika skolämnen. I högstadiet bör varje elev utföra en veckas obligatorisk prao där ett omdöme ges som bifogas slutbetyget.

Lärare och övrig personal bör visa engagemang kring målet med skoltiden, nämligen att lära sig saker, forma sin framtid och erhålla ett yrke. Samtal om framtiden ska vara ett naturligt inslag i utbildningen från första klass och studie- och yrkesvägledaren ska introduceras redan i tidiga årskurser genom besök och samtal kring vilka fantastiska möjligheter det finns. Elever bör ges möjlighet till kontinuerliga möten med yrkesverksamma och arbetsliv under grundskolans årskurser i mellan- och högstadiet. Skolverket ska bistå med kontinuerlig statistik kring arbetsmarknadsutsikter och livslön, vilket studie- och yrkesvägledningen ska förmedla till högstadieeleverna. Skolor eller aktuell kommun kan till exempel anordna minimässor där eleverna får träffa olika arbetsgivare och branscher som inspirerar till ett framtida yrkesliv. Regeringen bör således verka för en förbättrad studie- och yrkesvägledning.

Svenska skolan ska vara partipolitiskt neutral

20. Skolan ska vara neutral och lärare ska inte ta partipolitisk ställning. Det ska föras in i gällande läroplan samt i skollagen att partipolitisk propaganda inte får förekomma under skoltid av skolpersonal. I första hand bör varning ges till den som bryter mot de demokratiska spelreglerna. Entledigande ska bli aktuellt om partipolitiskt ställningstagande fortsatt görs trots varning. Lärarna ska förväntas uttrycka sig så pass neutralt att eleverna inte ska kunna ana vederbörandes partipolitiska preferenser. Regeringen borde beakta detta i sitt fortsatta arbete.

Hemundervisning vid extraordinära händelser

21. Coronapandemin 2020-2021 innebar många prövningar för både samhälle och skolväsende. Det är mycket viktigt att ha en bättre förberedelse inför dylika oförutsägbara extraordinära händelser framgent. När befolkningen ställs inför allvarliga hot behöver skolan kunna erbjuda flexibilitet för de individer som anses vara särskilt sårbara. Elever som själva tillhör en riskgrupp, eller vars föräldrar tillhör en riskgrupp, bör ha rätt till undervisning och fullföljd skolplikt hemifrån. Detta skulle vara ett avgränsat undantag från den i övrigt gällande skolplikten och endast gälla under en begränsad tid. Regeringen borde således främja möjligheten till hemundervisning för extra sårbara elever vid extraordinära händelser.

Patrick Reslow (SD)

Tobias Andersson (SD) *Anders Alftberg (SD)*

Robin Lennartsson (SD)